

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: S. H.
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MV-213075-3/OAM-2023 ze dne 20. 12. 2023, o návrhu žalobce na ustanovení zástupce a přiznání odkladného účinku žalobě,
takto:

- I. Návrh na ustanovení zástupce se zamítá.
- II. Návrh na přiznání odkladného účinku žalobě se zamítá.

Odůvodnění:

1. Žalovaný rozhodnutím č. j. MV-213075-3/OAM-2023 ze dne 20. 12. 2023 zastavil řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu podle § 11a odst. 3 zákona o azylu. Žalobce podal opakovanou (již čtvrtou) žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž žalovaný dospěl k závěru, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti či podstatnou změnu okolností, na jejichž základě by bylo možné se domnívat, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu či mu hrozila vážná újma podle § 14a téhož zákona. Zároveň ani žalovaný žádné takové skutečnosti či podstatnou změnu okolností neshledal.
2. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojl žalobou, kterou spojil s návrhem na ustanovení zástupce, a to s ohledem na omezení osobní svobody, neznalost právního řádu ČR, obecně i českého jazyka a nedostatek finančních prostředků, které si žalobce ani není schopen obstarat. Zároveň žalobce žalobu spojil i s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě. Ten odůvodnil tím, že důsledkem napadeného rozhodnutí bude nucen vycestovat do Běloruska, kde mu hrozí vážná újma. Zároveň přiznání odkladného účinku žalobě nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Ustanovení zástupce

3. Podle § 35 odst. 10 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) platí, že navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

4. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že účastníkovi lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny tři podmínky: 1) účastník musí podat návrh na ustanovení zástupce; 2) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a 3) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv.
5. V případě žalobce zjevně není splněna třetí podmínka pro ustanovení zástupce. Zastoupení žalobce totiž není nezbytně třeba pro ochranu jeho práv v řízení před soudem. Dalšími podmínkami se proto soud nezabýval.
6. S účinností od 1. 1. 2012 došlo ke zpřísnění podmínek pro ustanovování zástupce, kdy novela soudního řádu správního zúžila možnosti ustanovit účastníkovi zástupce toliko na případy vskutku závažné jak z hlediska svého dopadu na účastníka, tak i z hlediska právní náročnosti věci. Zatímco dříve postačovalo prokázat potřebnost ustanovení zástupce k ochraně práv účastníka, nyní musí být toto ustanovení *nezbytně třeba* (srov. rozsudky NSS č. j. 3 As 92/2012-34 ze dne 8. 1. 2013 a č. j. 3 As 76/2013-21 ze dne 28. 8. 2013).
7. V první řadě soud konstatuje, že žalobce sice v návrhu na ustanovení zástupce uvedl, že není znalý právního řádu ČR a obecně i českého jazyka. V žalobě nicméně uvedl, že na území České republiky žije dvacet let, přičemž se naučil česky a sžil se s místní kulturou. Za toho stavu není jazykově zjevně znevýhodněn. Nadto žalobce podal v pořadí již čtvrtou žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž řízení o jeho poslední žádosti bylo žalovaným rovněž zastaveno s odkazem na § 11a odst. 3 zákona o azylu. Toto rozhodnutí žalovaného je z června roku 2023.
8. Největší nároky po odborné stránce klade na účastníka řízení formulování žaloby. Z toho důvodu je právě žaloba a její obsahové a formální náležitosti hlavním kritériem pro závěr soudu o potřebě ochrany práv účastníka, a to i v případě cizinců zajištěných v Balkové (srov. rozsudky NSS č. j. 1 As 312/2017-12 ze dne 27. 9. 2017, odst. 15, č. j. 3 As 290/2022-19 ze dne 31. 1. 2023, odst. 21 a č. j. 1 As 258/2023-18 ze dne 11. 1. 2024, odst. 14). Žalobu lze považovat za bezvadnou, neboť obsahuje všechny obecné i zvláštní náležitosti, včetně žalobního bodu. Tím je plně projednatelné tvrzení o tom, že žalovaný se důkladně nezabýval situací žalobce jakožto občana Běloruska, který se do země původu vrací po letech strávených v západní zemi. Situace v Bělorusku je vůči navracejícím se občanům velmi špatná.
9. Zároveň se ani nejedná o nijak právně složitou věc. Zároveň jak již bylo uvedeno výše, jedná se v pořadí o čtvrtou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Z ničeho tedy nevyplývá, že je ustanovení zástupce žalobci nezbytně třeba k ochraně jeho práv v řízení.

Odkladný účinek

10. Důvod pro přiznání odkladného účinku žalobce uvedl jeden: nechtěl vycestovat do Běloruska, neboť mu tam hrozí vážná újma.
11. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nerozhoduje tak, že by předjímal rozhodnutí ve věci samé, ale zjišťuje existenci zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku žalobě uvedených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Zákon stanoví dvě podmínky, které musí být současně splněny k tomu, aby bylo možné přiznat žalobě odkladný účinek: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; (2) přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
12. Bylo na žalobci, aby tvrdil a osvědčil naplnění první z podmínek pro přiznání odkladného účinku žalobě, tj. že by výkon nebo právní následky rozhodnutí pro něho znamenaly

nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Závisí na žalobci, zda upřesní, v čem má újma spočívat, a aby takto tvrzené skutečnosti patřičně doložil. Rozpor přiznání odkladného účinku s veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, má tvrdit a osvědčovat žalovaný (srov. usnesení KS v Praze č. j. 45 A 4/2013-29 ze dne 6. 2. 2013, č. 2852/2013 Sb. NSS). Jen tehdy může soud posoudit, vznikne-li neprodleným výkonem nebo jinými právními následky správního rozhodnutí žalobci nepoměrně větší újma, resp. těžko nahraditelná či kompenzovatelná újma.

13. Napadeným rozhodnutím bylo řízení o žádosti žalobce zastaveno, neboť ve správním řízení nebyly zjištěny žádné nové skutečnosti či podstatná změna okolností (oproti předchozím žádostem), na jejichž základě by bylo možné se domnívat, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu či mu hrozila vážná újma podle § 14a téhož zákona. Důsledkem napadeného rozhodnutí žalobce není nucen vycestovat do Běloruska. Žalobce tudíž neprokázal, že by mu napadeným rozhodnutím nebo v jeho důsledku hrozila jakákoliv újma.
14. K jinému rozhodnutí by soud mohl případně dospět, pokud by žalobce tvrdil *konkrétní důvody*, které jej nutí opustit území České republiky, jako například nemožnost žalobce zajistit si po dobu řízení o žalobě legální pobyt v jakékoliv formě. Tyto důvody musí být *osvědčeny důkazy*. Teprve poté by bylo možné uvažovat nad tím, že soud dočasně upraví poměry žalobce, ať již přiznáním odkladného účinku či vydáním předběžného opatření.

Závěr

15. Žalobce nesplnil jednu z kumulativních podmínek pro ustanovení zástupce, neboť ustanovení zástupce není nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Soudu tudíž návrhu nevyhověl (§ 35 odst. 10 s. ř. s. *a contrario*).
16. Z výše uvedených důvodů soud nevyhověl ani návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě (§ 73 odst. 2 s. ř. s. *a contrario*). Učinil tak bez vyjádření žalovaného, neboť ani po jeho vyjádření by s ohledem na obsah návrhu žalobce nemohl rozhodnout jinak.

Poučení:

Proti výroku I tohoto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Proti výroku II tohoto rozhodnutí není kasační stížnost přípustná [104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Plzeň 17. ledna 2024

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce